

РЕЦЕНЗІЯ

професора кафедри біохімії і фізіології тварин імені академіка М. Ф. Гулого
Національного університету біоресурсів і природокористування України,
доктора біологічних наук, професора **КАЛІНІНА Ігоря Васильовича**
на дисертацію **КОРНІЙЧУК Юлії Василівни** на тему: **«Науково-експериментальне
обґрунтування діагностики і профілактики мікроелементозів у кролів»**,
подану на здобуття ступеня доктора філософії
зі спеціальності 211 «Ветеринарна медицина»

Актуальність обраної теми. В сучасному промисловому кролівництві застосовуються схеми розведення кролів, в яких кролиці одночасно є сукарільними й лактуючими, і які передбачають збалансовану годівлю, у тому числі й за вмістом мінеральних речовин. Незбалансована за цими показниками годівля призводить до недоотримання очікуваного приросту маси тіла, приплоду тощо. Нормативний вміст багатьох макро- та мікроелементів у раціоні кролів фізіологічно не обґрунтований, а їх вплив на функціонування системи захисту організму вивчений недостатньо. Тому тема, вибрана авторкою дисертації, є актуальною.

Обґрунтованість наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх новизна та практичне значення. Дисертація Ю. В. Корнійчук підготовлена на основі власних експериментальних досліджень, які проведено методично правильно з використанням класичних клінічних, морфологічних, біохімічних та сучасних спектрометричних методів дослідження. Матеріали і методи досліджень, які використані здобувачкою для вирішення поставлених питань, відповідають меті роботи і дають можливість одержати аргументовані та об'єктивні висновки. Дисертація є складовою частиною науково-дослідних робіт кафедри терапії і клінічної діагностики Національного університету біоресурсів і природокористування України, зокрема згідно теми «Науково-експериментальне обґрунтування порушень адаптації тварин в умовах високотехнологічних підприємств та розробка засобів корекції» (номер державної реєстрації 0118U004235; 2018–2023 рр.).

Здобувачкою вперше встановлено зв'язок між вмістом в біологічному ланцюзі «кров-волосся», «кров-сеча» в організмі кролів міді, заліза, цинку, кобальту, кальцію, марганцю, фосфору з урахуванням віку та статі, досліджено показники вмісту цих елементів в крові та волоссі, вивчено мікроелементози, які виникають за дисбалансу цих хімічних елементів в організмі лактуючих кролиць та молодняку на відгодівлі, теоретично й експериментально обґрунтовано ефективність профілактики недостатності даних елементів у організмі кролиць у період лактації та молодняку на відгодівлі за використання біологічно активної добавки «Гумінонм плюс».

Результати проведених досліджень доповнюють сучасні дані про показники вмісту міді, заліза, цинку, кобальту, кальцію, марганцю, фосфору в крові, волоссі і сечі клінічно здорових кролів новозеландської білої породи і за мікроелементозів в умовах локалізації господарства в біогеохімічній провінції Київського Полісся. Обґрунтовано інформативність неінвазивного методу діагностики мікроелементозів у кролів та доведено інформативність мікроелементного складу волосся для біогеоценотичної діагностики, що є доцільним під час диспансеризації та масових досліджень кролів. Розроблено, експериментально й теоретично обґрунтовано та впроваджено систему діагностики та профілактики мікроелементозів кролів за дисбалансу міді, заліза, цинку, кобальту, кальцію, марганцю і фосфору з використанням біологічно активної добавки «Гумінонм плюс».

Достовірність наукових досліджень. Достовірність результатів наукових досліджень підтверджується обсягом проведених досліджень, використанням у процесі експериментальної роботи сучасних підходів та методів проведених автором.

Повнота викладених матеріалів досліджень в опублікованих працях. Основні положення дисертації викладено у 9 наукових публікаціях, з яких 3 статті у наукових фахових виданнях України, стаття у науковому виданні України, включеному до міжнародних наукометричних баз даних Scopus та/або Web of Science, 5 тез наукових доповідей.

Зазначені публікації повною мірою висвітлюють основні наукові положення дисертаційного дослідження.

Аналіз структури і змісту роботи. Оформлення дисертації оцінювалося відповідно до наказу Міністерства науки та освіти України «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» від 12.01.2017 року № 40 (із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України № 759 від 31.05.2019 р.).

Дисертацію викладено на 171 сторінці, робота складається з анотації, вступу, огляду літератури, опису матеріалів і методів дослідження, результатів досліджень, аналізу й узагальнення результатів досліджень, висновків, пропозицій виробництву, списку використаних джерел літератури, який включає 199 посилань (113 – іноземні) та додатків. Робота ілюстрована 35 таблицями і 14 рисунками.

В дисертації Ю. В. Корнійчук наведено результати досліджень клініко-гематологічних показників кролів у господарстві, що розташоване у біогеохімічній провінції Київське Полісся; досліджено стан обміну мінеральних речовин в організмі кролів та визначено інформативність різних біологічних матеріалів (плазма крові, сеча, волосся) для діагностики мікроелементозів; розроблено біологічно активну добавку для профілактики порушень обміну мінеральних речовин для кролів з подальшою оцінкою її впливу на клінічні, гематологічні показники кролів і стан обміну мінеральних речовин в їх організмі; доповнено дані щодо перебігу мікроелементозів за дисбалансу міді, заліза, цинку і марганцю в організмі кролів за елементним складом крові, сечі та волосся, визначеним атомно-емісійною спектроскопією з індуктивно-зв'язаною плазмою.

Здобувачкою встановлено, що елементний аналіз волосся є інформативним для діагностики порушень обміну мінеральних речовин під час масових досліджень та диспансеризації тварин.

Авторкою експериментально обґрунтовано ефективність використання комплексної біологічно активної добавки «Гумінонм плюс» лактуючим кролицям та молодняку на відгодівлі для профілактики порушень обміну мінеральних речовин.

Відсутність (наявність) порушення академічної доброчесності. Дисертація є самостійно написаною кваліфікаційною науковою працею із науково-обґрунтованими висновками та рекомендаціями, які подано авторкою для публічного захисту. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідні джерела. У роботі відсутнє привласнення чужих ідей, результатів або слів без оформлення належного цитування. Таким чином, у дисертаційному дослідженні Ю. В. Корнійчук відсутні порушення академічної доброчесності.

Питання для дискусійного обговорення та недоліки дисертації щодо її змісту та оформлення:

1. Авторка вживає термін «волосся кролів», можливо краще використовувати термін «волосяний покрив кролів»?

2. На с. 115–118 – вказано зростання (зниження) в 1,1–1,2 рази, можливо краще замінити на відсотки.

3. Чи відмічали Ви позитивний вплив біологічно активної добавки, що застосовували в експериментах, на якість шерсті у кролів?

4. Яким чином проводили дослідження пульсу у кролів?

5. Чому при застосуванні біологічно активної добавки «Гумінонм плюс» покращувалися параметри вмісту кальцію в організмі кролів?

6. Господарство, в якому Ви проводили дослідження закуповувало чи самостійно виготовляло корми для кролів?

7. В дисертації трапляються окремі граматичні, стилістичні помилки та невдалі вирази. Так, авторка використовує в тексті скорочення ТБК, а в переліку скорочень вказано ТБК-активні продукти (с. 16); також у тексті і в переліку скорочень вказано йод, вірно – йод; при написанні солей хімічних речовин, наприклад, ...сульфату натрію, хлориду і цитрату хрому... (с. 40), згідно номенклатури метал потрібно ставити на перше місце; в тексті авторка використовує термін ...білку, в родовому відмінку вірно – білка.

Водночас викладені зауваження мають дискусійний характер і суттєво не впливають на позитивну оцінку дисертації.

Загальний висновок. Дисертація Корнійчук Юлії Василівни на тему: «Науково-експериментальне обґрунтування діагностики і профілактики мікроелементозів у кролів» є завершеною науковою роботою, виконаною самостійно. Наукові положення, висновки та рекомендації характеризуються науковою новизною, теоретичним і практичним значенням, достатньо обґрунтовані. Зміст дисертації відповідає меті й поставленим завданням, повністю розкриває тему, за якою виконувалася робота.

За змістом і оформленням дисертація відповідає вимогам наказу Міністерства освіти і науки України № 40 від 12 січня 2017 року «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» (із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України № 759 від 31.05.2019 р.) і Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 року (із змінами, внесеними згідно з постановами Кабінету Міністрів України № 341 від 21.03.2022 р. та № 502 від 19.05.2023 р.), а її авторка Корнійчук Юлія Василівна заслуговує на присудження ступеня доктора філософії зі спеціальності 211 «Ветеринарна медицина» галузі знань 21 «Ветеринарія».

Рецензент
професор кафедри біохімії і фізіології тварин
імені академіка М. Ф. Гулого
Національного університету біоресурсів
і природокористування України,
доктор біологічних наук,
професор
23 лютого 2024 р.

Ігор КАЛІНІН

